

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer,
Justitsområdet og Ligestilling

isiin@nanoq.gl
odka@nanoq.gl

J.nr. 240266/HK
Helen Kibsgaard
hk@nuna-law.gl
Nuuk, den 15. juli 2024

Høringssvar – forslag til Inatsisartutlov om turistvirksomhed m.v.

Vi afgiver hermed supplerende høringssvar i forhold til det reviderede lovforslag om turisme.

1 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Vi har noteret os, at der i det reviderede lovforslag er foretaget en række præciseringer, herunder bl.a. vedrørende anvendelsesområdet for reglerne, hvormed der er skabt nærmere afklaring over hvilke aktører, der er omfattet af reglerne om turistvirksomhed.

Vi er dog fortsat bekymrede for retssikkerheden omkring de regler, som gælder for de omhandlede aktører, da rammebetingelserne fortsat er uklare på en række punkter, jf. nedenfor. Endvidere giver ejerskabskravene fortsat anledning til stor usikkerhed og problematikker om ekspropriation, som man ville kunne håndtere og eliminere via overgangsregler, jf. også nedenfor.

2 BEMÆRKNINGER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSER

§ 1 Anvendelsesområde / § 15 Zoneinddeling

Ifølge § 1, stk. 2 omfatter loven også bestemmelser om zoneinddeling m.v. for erhvervsmæssig virksomhed og begrænsninger i adgangen til at færdes i visse områder, jf. § 15.

Bestemmelsen vedrører *generel* regulering af erhvervsvirksomhed og færden, og således ikke alene turisme. Rent lovteknisk foreslås det, at bestemmelsen vedtages i en særskilt lovgivning, da den i realiteten dækker over en helt anden regulering end regulering af turismen. Man kan også overveje, om de nye regler om zoneinddeling også burde være genstand for særskilt høring.

Bestemmelsen ses også kommenteret meget lidt i første høringsrunde grundet de mange overvejelser, som lovforslaget i øvrigt giver anledning til vedrørende turismedelen.

Der er indsat opklarende bestemmelser i § 15, stk. 2 i forhold til kommunalplan- og landsplanlovgivning. Det foreslås, at der tillige henvises til lov nr. 26 af 13. juni 2023 om mineralske aktiviteter og forholdet til efterforsknings- og udnyttel-
sestilladelser, idet begrænsning af aktiviteter efter regler om zoneinddeling alene bør ske med respekt af sådanne tilladelser. Vi finder det væsentligt, at der ind-
sættes bestemmelse til afklaring heraf, da reglerne om zoneinddeling ellers vil udgøre en uklar juridisk rammebetingelse for udøvelsen af mineralaktiviteter, som giver problemer i forhold til tilladelsesindehaverne og tilvejebringelse af fi-
nansiering.

§ 3 Licens til turismevirksomhed

Licens til turismevirksomhed udstedes ifølge den reviderede ordlyd *"som ud-
gangspunkt tidsbegrænset"*.

Der er ingen bemærkninger i lovforarbejderne, som anviser, hvornår det *ikke* er tilfældet, og hvor tilladelsen således er tidsbegrænset – og i givet fald for hvilken periode. Det giver endvidere anledning til spørgsmål om, på hvilke vilkår en tids-
begrænset tilladelse kan forlænges, hvad forlængelsesperioden er m.v. Såfremt bestemmelsen fastholdes, bør der indsættes opklarende bestemmelser vedr.
objektive kriterier/afvejningshensyn for i hvilke tilfælde, at en licens gøres tids-
begrænset.

§ 4 Dispensation

Dispensationsadgang gælder for *"særlige tilfælde"*. Bestemmelsen er fortsat helt bred, men det er nu angivet i forarbejderne, at den også kan anvendes efter udstedelsen af licens til at udøve turistvirksomhed på et senere tidspunkt, hvor kravene for at have en licens ikke længere måtte være opfyldt.

Der står bl.a. nu også anført i forarbejderne, at *"Såfremt anvendelsen af inatsisartutlovens §§ 8-11 fører til, at der vil være tale om et ekspropriativt ind-
greb, vil der skulle gives dispensation fra de pågældende betingelser."* [min understregning]. Vi tolker det som, at der i (klare) ekspropriationstilfælde skal gives dispensation. Vi er imidlertid fortsat aldeles bekymrede for retssikkerheden om-
kring dette tema. I grænsetilfælde, hvor det er uklart, om der foreligger ekspro-
piation, men hvor bestemmelserne alligevel er indgribende i velerhvervede ret-
tigheder, er der stor usikkerhed. Ved evt. afslag på dispensation i sådanne til-
fælde vil man naturligvis kunne få afgørelsen prøvet i en retssag, men en aktør vil da risikere at skulle afvente flere år på afklaring. Det giver i sig selv en meget

usikker situation for eksisterende aktører. Vi forslår som tidligere nævnt i vores høringsbrev af 13. juni 2024 som supplement, at der for de allerede etablerede turismeaktører, der i dag driver lovlig virksomhed med turisme, fastsættes en generel undtagelse fra de nye krav (hvor særligt ejerkravene er et problem) i form af en overgangsbestemmelse. Dette kan både afbøde retsusikkerheden og dermed evt. søgsmål, ligesom den administrative byrde i forhold til dispensationsansøgninger fjernes.

Dog afhjælper det ikke den fremadrettede problematik med hensyn til at fremskaffe nødvendig finansiering ift. den generelle effekt af ejerskabskravene, som uanset lempelsen fortsat må forventes at være yderst skadelig for turismeudviklingen på både kort og lang sigt, men også for hele det grønlandske samfund, da ejerskabskravene må forventes at ramme både investeringslyst/villighed, kapitalfremskaffelse og finansieringsmuligheder.

§ 7 Klageadgang

Reglerne om i § 7, stk. 3 om klageadgang er uklare. Det fremgår ikke, om der er administrativ klageadgang (rekurs), men alene adgang til at indbringe en afgørelse for domstolene inden for 6 mdr.

Det er tydeligt, at man vil forbeholde sig adgang til at delegere sagsbehandlingen til anden offentlig myndighed eller et Selvstyreejet selskab. Derfor må det også allerede på nuværende tidspunkt klarlægges og anføres i loven, hvordan rekursadgangen i givet fald er.

§ 9 Ejerskabskrav

Lovens krav om lokalt ejerskab er ændret fra 2/3 til at være et krav om lokalt ejerskab af mere end 1/2-delen, samt almindeligt stemmeflertal blandt ejerne.

Det er noteret, at man har ønsket at være imødekommende og lempet ejerskabskravet. Det har således afbødet problemet en smule, men det er grundlæggende samme struktur som i det oprindelige lovudkast og fuldstændig samme udfordring.

De nye ejerskabskrav vil være en vidtgående generel indskrænkning for turismeaktørernes mulighed for fremskaffelse af finansiering, da det i vidt omfang afskærer udenlandske investorer og sædvanlige vilkår for låne og kapitalindskud.

Samtidig vil ejerskabskravene som tidligere bemærket i vores hørings svar af 5. og 13. juni 2024, hvortil der henvises i det hele, efter omstændighederne kunne resultere i ekspropriation eller have ekspropriationslignende konsekvenser,

hvilket vil ramme eksisterende aktører særdeles indgribende og hårdt. Vi skal derfor igen opfordre til, at der som minimum laves en overgangsordning for eksisterende aktører.

§ 10 Beredskabsplaner m.v.

Ifølge lovforslaget skal der laves en risikovurdering og beredskabsplan.

Det anbefales, at der udarbejdes skabeloner til brug for udarbejdelsen heraf, der tilknyttes loven som bilag, således at der sker en standardisering, og hvormed ansøgnings- og administrationsarbejdet lettes. Der kan som reference henvises til anmeldesskemaer på fusionskontrolområdet iht. konkurrenceloven.

§ 12 Gebyrer

I bestemmelsen om gebyrer for ansøgning og sagsbehandling er det nu tilføjet, at Naalakkersuisut bl.a. kan kræve betaling for behandling af anmodninger om aktindsigt efter sagsbehandlingsloven.

Det forekommer vidtgående at kræve betaling for udøvelsen af lovfæstede rettigheder – og der ses ikke fastsat lignende krav om betaling vedr. aktindsigtsbegæringer i anden lovgivning for tilladelsesindehavere fx i fiskeriloven eller mine-loven. Vi skal opfordre til, at bestemmelsen udgår.

§ 18 Overgangsbestemmelser

Der er lavet en generel regel om, at loven til og med 1. januar 2027 ikke finder anvendelse på turistvirksomhed, der lovligt udøves på tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det bemærkes, at overgangsreglen på 2 år fortsat er for kort i forhold til opfyldelse af ejerskabsbestemmelserne – der betyder, at eksisterende virksomheder skal omstille, omstrukturere, herunder frasælge noget, eller lukke deres virksomheder, ligesom det heller ikke kan nås at få afklaret inden for overgangsperioden, om der i visse tilfælde vil være tale om "ekspropriation".

Som nævnt vedrørende dispensation i § 4 ovenfor skal vi opfordre til, at der tilføjes en overgangsregel med generel undtagelse for opfyldelse af de nye ejerskabskrav for turistvirksomhed, der lovligt udøves på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Med venlig hilsen

Peter Schriver

Helen Kibsgaard